

Ստամբուլի Հայկ. բնկերութեան ընդհանուր ժողովոյ գիւմար կը ծանուցանէ՝ որ յառաջիկայ հոկ. 3 կիրարկէ օր ժամ 8 էն

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Հանաքանտանա Պէւթ դազէթասընըն
մուսպիրէրինտէն պիրիսի, մէզըիւր
դազէթատա շու վնհհ իլէ եալմըշ տըր
Պու կին լայէթ հհէմիլյէթիլ պիր
թէվաթուր կէզմէքտէ վէ մէզըիւր թէ-
վաթուր էյի մալիւմաթ քէսպ խտպիւ-
րի առամալըր թարաքնտան թաստիզ
օլընմուշ տուր

Շէօյլէ քի սապլզ Իմէրաթօր Նա
բօլէն, աք ճէ իլէ պիր պէօլիւք ճէլլ
իլլէսիւլէր իշին պիր թաղամ՝ մէմուր-
լարա ճէսիմ՝ պիր մէպլաղ թէվլի իլէ-
միլ տիր, մէրզ ուման առքըրլէրին իւր-
մի տիր, Յիւսսան ճիւմսուրլեթլինին
վիւքէրաթըրըր սիւլ, իլիթիթ իլի-
մէրի քոնէ իւլլէթ սլաւաթ տոր

— Իստիպա հի քի մէթր տէյիլ եալը-
նըք ընտրեցում էյի պէրրիեհէսինի եհ-
նիտէն յառլլիմ իթմէքլէ մէշլուր պու-
լունմագտա, հաթթա ընտրի գուլլէ-
յի պահրիեհէսինի արթըլմագ իշին պիւ-
լիւք պիր ճահտ ու իգտամաթտա
պուլունմագտա տոր :

Բուսիս իմբերաթորու հաղրէթէրի,
վօլեան իլէեէն «Ի.թինճի Ալէ.քանն
տըր» նամ վաբօրուն իլինտէ պիր ֆէր-
ման իմղաւալը պարա-տէնիղ տօնան-
մասընն եննիտէն ինչա իտիմէսինէ
վէ պունա մուվաֆֆաղ օլմազ իլին Լ-
սէ , շու եա պու սանաթ.քեարըն ին-
քէման պօղաղընտա ինչա իլլէմիլ ի-
տուլու պի.լիլ ք տէսիլ կեահհարըն Լս-
ղինէ թարափընտան սալթըն ալընմաթ-
նա գ արար վերսիլ տիր :

Մէջգրելու տէսով կեանհալար, նիւթաւեէֆ
տէքի տէսով կեանհալարն պիւր շիւղէս
օլաճագ տըր, 1791 սէնէսինտէն 185
սէնէսինտէն Եարդտա լայէթ պէս
յիւք պիւր օեռն օյնամբշ օլան էսը
րուս տօնանմաք տալիս,նի բօլաեէֆու
ինչա օլունմուչ իտիւ Պուս տէֆա իմբէ
րաթօր թարաֆէնտան վիբիէն մէջըւ
դարար պիւթիւն րուսիատա էյի թէ
էսիւր իթմիւ տիւր : (Բաթրի)

բանեա, թիւրքիանքն, էհալիյէ մահա-
սուս վէ Լիւրօպաեա թագլիտ սահըլա-
ճագ էն պիւլիւք պիր խտարէսին տէր-
իւհտէ իյլէմիշ տիր, վէ գումբանեանքն
սահիպ իմթիազը, տիրէթթօրլաւք վէ
սայիրէլէրի տախի, Լիւրօպալը տըրլար
Լաքին Լիւրօպալըլար, էքսէր տէֆա
թիւրքիայա կէլտիքլէրինտէ, հալանքն
եախօտ սուհուն թագլիտթընտան մթ
տըր նէ տիր պիւլէլիզ, Լիւրօպալտա էն
քիւլիւք իյլէրտէ տախի, քէմալի նէ-
զաքէթլէ տալլանմագլըղա քէնտիլէ-
րինի պօրճլու գըլան մէտէնիլիէթլէ-
րինի պիրազ ունուտարագ, թիւրքիա-
տա էքսէր իյլէրտէ կէօրիւտիլիւ կի-
պի, քէնտի էն ուֆաճըզ մէմուրիլիէթ-
լէրինտէ տախի, միւմքին մէթէպէ
ուֆագ պիր հիւքմտարլըզ թալարլար
Բուլէլի տէմիր Եօլու իտարէսի պա-
լընտա պուլունան տիրէթթօրլար տա-
խի, ատէթա պիր ումուլիլիք քէսպ
իթմիշօլան մէզքիւր հալին տախիլին-
տէ տիրէր :

Աթիտէքի հալլէր, մըզտարի քի-
ֆայէտէ, վէ պէլքի տէ զիեատէսի ի-
լէ սէօլէտիլքէրիլիլի թաստիգ իտէր-
լէր տէլի զանն իտէրիլ :

Մէզքիւր գումբանեա իւզէրինէ իլք
տէֆա եագալըլըղտա, քէնտի էֆէն-
տիսի օլան միւլէթիլէրին էքսէրիսի,
եախօտ հէր միլէթտէն զիեատէսի էր-
մէնի օլտուղու հալտէ, վէ իլան թալա-
թալարլարտա, թիւրքճէ, իրանսըզճա
վէ Բուլմա եագըլըլը օլտուղու թագ-
տիրտէ, էրմէնիլէ տախի եագըլըլը օլ-
մատըղընը, հագըլը օլարտագ մէզքիւր
գումբանեա իտարէսինի եիւզիւնէ
վուրտուր :

Միտան պէրու օլ պապտէ հիւ պիր
թէպէտտիւլաթ կէօրիւլէմիշ օլմաթը,
ալիքեար սուրէթտէ թաստիգ իյլէ-
մէքտէ տիր քի, մէզքիւր գումբանեա
ինտիլտէ, էհալիլին բարա գագանըլա-
ճագ ատի պիր մալտան զիեատէ գըլ-
մէթի պուլունմագլտա տըր :

Սթարըզ մէզքիւր գումբանեանքն
Լիւրօպալը իտարէսինէ, Լիւրօպալըն
գաւնդի թարաֆընտա, պէօլլէ պիր
պաթթալ գումուրալթա ճէսարէթ ի-
տիրէպիլի իտի :

Աքճէ Էօտէմէք խուսուսուլտա տա-
խի, էհալի, մէզքիւր գումբանեանքն
էսիրի օլմալը իմիշ :

Նէֆսի իսթանպօլտա պուլունան
չիրքէթլէրին հիւ պիրիսի, պագըր ագ-
ճէ ալմագլըլըլը լէտա իթմէմէքտէ ի-
քէն, մէզքիւր գումբանեանքն սայիր
մէրքէլէրին պիւլմէլիզ, Լաքին Մա-
գըր-քէօլ մէրքէլէրինտէ, պագըր ալ-
մագլար, իլլա մէճիտիլէ եախօտ մէ-
թալիք ագճէ ալըլար, Լամա իւս-
թիւնտէ պագըրտան պաչգա սիքքէ
եօգ իմիշ տէ, ֆարգը իլէ պագըր վիր-
մէք իսթէր իմիշլին-խայիր, ալմայիլ-
նիլին Լիւրօպալըլըլը, օնուն իլին
Նաթըլ քի կէօրիւնիւր, պու ճի-
հէթլէ, մէզքիւր Լիւրօպալը գում-
բանեա, էհալիլի առամ Եէրինէ գօլ-
մամագ խուսուսուլտա, թիւրքիայը
գումբանեալըլըն տախի պաթթըրմը
տըր :

Լաքին պու խուսուլար, տալա իւն-
եալիլիլտէն պիլէ կէչմէլէն Եէնի պիր
խուսուսուլտա, ատէթա հիւ նէ-
վինտէն սահըլըլար :

Նաթըլ քի մալլամ տիր, մէզքիւր
գումբանեա, քէնտի պիւլիւք մէրքէ-
զինի, Նաթըլ-գարուտան գալտըրըպ,
Սիրքէթի-խաքէլէսինէ նագլ իյլմէք ի-
չին, իսթանպօլտա պիր ումուլտան
տիրէլի ումուլտա գտտար, տէնիլ գը-
լըքընտան պիր Եօլ աչտը :

Մէզքիւր Եօլուն կէչմէլէն իսթթ
իւզէրինտէ, Սամաթեա, Տալուտ-բա-
շա, Եէնի-գարու, Գում-գարու, Ա-
խըր-գարու, վէ Չաթլատը-գարու կի-
պի զայէթլէ իլլէք իսթէլէ Եօլարը վար
տըր :

Հատտ ու հիսապա կէլմէլ ինտան,
էրքէք, գարը, իսթիլար, չօճուգ,
թօրալ, քէօր, իլլէթլի վէ սայիրէ,
քէզալիք, սօղան վէ օտուն եիւքիւ
աթլար, քէօմիւր վէ սայիրէ եիւքիւ
համմալար, սէրիսլար, եիւքիւ վէ
եիւքսիւզ էչէքլէր, վէ զայիրհիւմ վէ
զայիրհիւմ, մէզքիւր զայէթ իլլէք Եօլ-
լարտա գալլանմագլտա իլլէն, Նաթըլ գա-
բուտան Սիրքէթի-խաքէլէսինէ կիտիպ
կէլմէլէք օլան ՇԵՄԵՆՏԵՐ տախի,
պուլունարն իլինտէն կէչմէլէք տիր :

Սթարըզ մէզքիւր գումբանեա ի-
տարէսինէ, վէ սահիպ մ իւմալ օ-
լան քեաֆէթիլ զաթլարտա, Լիւրօպա-
լըն հիւ պիր բայիթալթընտա, քէօր-
րիսիւզ վէ պէօլլէ իլլէք Եօլարտան
պիր չըմէնտըֆէր կէչալիլինի, կէօր-
միւլէր եախօտ իլլէթմիշլէր մի տիր,
վէ մէկէրի, Լիւրօպալըն պիր բայի-
թալթընտա, էհալիլի պու տէրէճէտէ
տէհէթլու պիր թէհիլքէլէ իլլէք ի-
տէճէք օլան պէօլլէ պիր առի թէտ-
պիրէ, միւսապտէ օլունապիլի մի :

Մէկէրի, հէր պիրիսի 400 էր ֆրանք
օլտուղու հալտէ պիր միլիօն տօքուզ
Եիւզ եիլիլմի պին հիստէ սէրմայէսի օ-
լան պիր գումբանեա իտարէսի, հէր
պիրիսի բէք բէք սէքիլէր եախօտ օ-
նար պին զլ մէսարիլի միւհթաճ պու-
լունան պիր գալ գըլթա քէօրիւլէ ին-
չաթընքն մէսարիլիլտէն գալարագ,
հէմ էհալիլի, կէօնտէլէօն թէհիլքէլէ-
րէ թապի, վէ հէմտէ մէզքիւր Եօլա-
լը էօլլէ պիր չիրքին հալէ տիւլար գըլ-
մալը մը տըր :

Լաքին էհալիլին բահաթ վէ էմիլ-
իլէթի, մէզքիւր գումբանեանքն վագի-
ֆէսինտէն մի տիր, Եէտի-գումլէ տի-
չարընտա օլտուղու կիպի, չըմէնտը-
ֆէրին կէչմէլէն վագըթ, պիր տիրէք
չէքիլէրէք իլ պիրէր :

Պիր գումբանեանքն իլլէրուլէմէսի ա-
նարընքն պալըճալարընտան պիրիսի
տախի, էմիլ իտարէ եանի իլլէմալիա
տըր, վէ հէր պիրիսի սէքիլ օն պին
ղուրուլլուք տէօրթ պէլ գըլթա քէօր-
րիլէրին իլլինի, հէր պիրիսի սէքիլ
օն զուրուլլուք պիրէր տիրէք բարալար
իլէ պիլիլթմէքտէն զիեատէ, նէ իլլ-
նօմիա օլապիլիլի :

Լամա, չըմէնտըֆէր կէլիպ կէչմէլէ,
վէ տիրէք տախի գալտըլըլընտա տէկին,
օլ գատար եիւքիւլէ աթլար վէ համ-
մալար, թուղլա վէ սայիրէ թաչբան
էչէք սիւրիւլէրի, վէ գարը էրքէք,
պիւլիւք քիւլիւք օլ գատար ինտան-
լար, էօլլէճէ Երըլըպ Երըլըպ գալըր-
լար, վէ պու սուրէթլէ, տիրիլի պէ
տիրիլի ուղունտուղուլար հուսուլէ
կէլիլ իմիշ, գարար Եօգ, օ Էհալի տիր,
պիր իլ Եէրինէ գօնմաեա շահան պիր
չէլ տէլիլ տիր :

Աճէպա պիր Լիւրօպալը գալըլըպ
իսթանպօլա կէլտիլինտէ, պիր տէֆա
չու ուլու Բուլմէլի տէմիր Եօլ գում-
բանեալըլըն նէֆսի իսթանպօլտա պու-
լունան իսթթթըն կէօգտէն կէլիլմէլէ
գալըլըլը իսթ, պէօլլէճէ զայէթ կէ-
չիտ իսթէլէ ճատտէլէրինտէ, թրէնիլ-
լին, էհալիլի պէրապէր սօգագտան
կէչալիլինէ, նէ տիլէճէք տիր :

Բուլմէլի տէմիր Եօլ գումբանեալը-
լըն նըթի ազալմէլինտէ պուլունան նի-
չէ Լիւրօպալը տէմիր Եօլ գումբանեա-

լար, տաղլար տէլիլլէր, տէրէլէր
տօլտուրմալար, տաղտան տաղա
քէօրիւլէր աթմըլար, վէ էհալիլին
բահաթ վէ էմիլիլէթի իլլին տահա նիլէ
պիւլիւք իլլէր եաթմըլար իլլէն, պիր
միլիօն տօգուզ եիւզ եիլիլմի պին ա-
տէտ 400 ֆրանքլըզ սէհիլմէլէր պու-
լունան պիր գումբանեանքն, իլլէր գը-
թա ուֆաճըզ քէօրիւլէր եարամամա-
պը, թէհաճնիպտէ, վէ իֆրաթ մէր-
թէպէ թէհաճնիպտէ գալընմագլ պիր
չէլ տէլիլ մի տիր :

Լամի, թէքարէն սէօլլէրիլ, պու-
թարըլ չէլլէրէ, թագլիտիլիլին ալը
օլան Լիւրօպալտա միւսապտէ իսթիլի մի-
Պու միւսապտէլէթլէ, Հիւքիւլմէթի
սէնիլէնի տախի նագլար ու տիլգալթը-
նը, աճիգանէ, պաչգա պիր խուսուս
իւզէրինէ տալլէթ իթմէք աղուլէրիլ-
իլլէթիլիլմիլէ կէօրէ, մէզքիւր տէ-
միր Եօլ գումբանեալըլըն Եէտի-գում-
լէտէն Սիրքէթի-խաքէլէսինէ գատար
օլան իսթթթընտա, Նաթըլ-գարու,
Սամաթիա, Եէնի-գարու վէ Գում-
գարու էհալիլէրինիլն ալմալիլտիւնէ
(Երթեւեկութիւն) մախսուս արապա-
լար իլլէթտիրիլմէլէք իմիշ, իլլէն քի-
մէզքիւր մահէլլէրտէն առամ թաչը-
մագլըլը իմթիազը, թրամուէլ, արա-
պալարըն պիրիլիլ օլտուղունտան,
Եիւլընք մէզքիւր չիրքէթին արապա-
լար իլլէթտիրիլմէլէք իմիշ :

Չըմէնտըֆէրէրին, բայիթալթլար
իլլինտէն կէչմէլէրի, միւլէրէրէտ, էհա-
լիլ իլլին, թէհիլքէլէ վէ պիւլունալըլու-
ղու մուլիպ օլմագլըլը տախի օլա-
մագլար, Լաքին պունա գալարըլը տա-
խի, էհալիլ մէզքիւր թարիլքէ կիտիպ
կէլէպիլտիլինտէ, հէմալաթլըլը եիւ-
զիւ կէօրիւր, վէ հէմտէ, հէր չէլտէն
զիեատէ իլլէթիլըլը օլան վագըլթը
գագանըր, վէ պու սօնարաքի մէնֆա-
աթլար, թէհիլքէ վէ պիւլունալըլուղա
գալըլըլը կէլտիլքտէն պաչգա, հալթ-
լա անըն գալըլըլը տէրէճէսինի, զի-
եատէսի իլլէ աչար տախի :

Լամի, իսթանպօլ էհալիլի տախի,
մէզքիւր թէհիլքէ վէ պիւլունալըլուղա
թապի պուլունտուղու հալտէ, նիլին
մէնֆաաթլարըն տախի կէօրմէսին :

Պաչգա պիր թապիլ իլլէ սէօլլէլէլիմ
իսթանպօլ էհալիլի, նիլին չըմէնտը-
ֆէրին եալընք պէլալընք չէքին, վէ
բահաթնա նայիլ օլմալըն :

Թրամուէլ արապալարը, հէր նէ տէ-
րէճէ նիլըլըլը սուրէթտէ իլլէսէլէր
տախի, չարուլըլըլը խուսուսուլտա, չը-
մէնտըֆէրին նըթի տէրէճէսինի տախի
Եէթիլէմէլէր :

Լամի աճէլէ պիր իլլի օլան առամ,
10 տագըլտա կիտէպիլիլ օլտուղու
Եօլու, նիլին Թրամուէլ արապալար ի-
լէ Եիւլըմ սաաթտա վէ պէլըլ 1 սա-
աթտա կիլիսին :

Չըմէնտըֆէր արապալարըն, Սա-
մաթեա, Եէնի-գարու վէ Գում-գա-
բուտան միւլէթիլ թաչմալարը, չու
մուհաստէնաթլը տախի մուլիպ օլուր
քի, Չըմէնտըֆէր վէ Թրամուէլ արա-
պալարը գումբանեալարը, իլլէր տա-
խի էհալիլի պիլըլթա քէնտի թարաֆ-
լարընէ ճէլպ իլլէմէք իլլին, անը զի-
եատէ խօշուտ իլլէմէք իլլէրէ, պիրի-
պիրէլիլ իլլէրէպէթլէ (գօնգիւրանս)
չըգալար, վէ իլլէթ պու միւսապ-
պէթլէ, էհալիլի, քէնտի էֆէնտիլէրի
օլմուլ օլտուղու իլլին խօշուտ իլլէմէ-
լէ մէզպուր պուլունմուլ օլտուղլարը
գալտէլի թալըմաեա պալարլար :

Եօգա, էհալիլ, աննագ վէ իսթէր
իսթմէլէ, պիր գումբանեանքն էլլինտէ
գալտըլըլը, անըն էֆէնտիլի օլմագ-

լըզ տայիրէսինտէն չըգըպ, Շիրքէթի
-խայրիլէ վէ սայիր գումբանեալարտա
օլտուղու կիպի, անըն Եսիրի օլմուր :

Վէ պիլիլմիլիլիլ քի, տիւնեա իւ-
զէրինտէ, պիր առամին, քէնտի սա-
լէսինտէ բարա գագանան պիր առէ-
մին Եախօտ իտարէսին Եսիրի օլմագ-
լըլընտան զիեատէ աղըր պիր Եսիր-
լիլ օլմագ :

Լիլէր ալտըլըլըլը մալլամաթտա պիր
սէհիլիլեաթ Եօգ, վէ չըմէնտըֆէր ա-
րապալարը, Սամաթեա, Եէնի-գարու,
վէ Գում-գարու միւլէթիլէրինի տա-
խի թաչբանմաեաճագ իսթ, պունուն
պիր չարէսինի պուլմալըն, աճիգանէ,
Հիւքիւլմէթի սէնիլէլէրէն իլլէմէլիլ-
լէ ճէսարէթ իտէրիլ :

Հիւքիւլմէթին, պիրինճի միւրատ
վէ աղուլտու վէ վագիլքէսի, էհալիլին
բահաթ տըր, վէ էհալիլ, քէնտի բա-
հալթ իլլին, օլ պապտէ պիր թէթիլ-
պաթ իմարըն, Հիւքիւլմէթտէն մէ-
մուլ իտէր :

Լամա, նէֆսի չէհիլտէ տէմիր Եօլ
նամընտ օլարագ միւլէթիլ արապալա-
րը իլլէթմէք իմթիլեազը, թրամուէլ,
արապալարըն վիրիլիլ իմիշ :

Մէկէրի Պօղալ-իլլին միւլէթիլ
թալըմագլըլը իմթիազը տախի, Եալը-
նըք Շիրքէթի-խայրիլէլէ վէրիլիլ տէ-
լիլ մի տիր, վէ պու իլլէր իլլին,
Թրամուէլ, արապալար տախի, Պօղալ-
իլլին միւլէթիլ թալըմապիլմէքտէ
տէլիլ մի տիր :

Թրամուէլ գումբանեալար, Պօղալ
իլլինտէ, Շիրքէթի-խայրիլէլէ օրթագ
օլտուղունտա, նէֆսի իսթանպօլտա
տախի, Չըմէնտըֆէրին, քէնտի օր-
թագ օլմալըն գապուլ իլլէմէլէ պօրճ-
ու տուր :

Թէքարէն սէօլլէրիլ քի, Հիւքիւ-
մէթի սէնիլէ, չըմէնտըֆէր իսթթթը-
նը կէչալիլ սէթլէր էհալիլինէ, չը-
մէնտըֆէր իլլէ կիտիպ կէլմէլէրի սա-
հուլէթիլի ինտան իտէր իսթ, էօլլէ պիր
թէտպիլի, էհալիլ իլլին, իլլէ ճիհէթլէ
պիր նիլմէթ սահըլմագ տըր :

1. Էհալիլ, վագըլթ զայպ իթմէքսի-
զին իլլինի կէօրմէլէ նայիլ օլմագ :

2. Պիր գումբանեա, էհալիլին էֆէն-
տիլիլինէ թալլէթ իթմէլիլպ, անը է-
սիր մագալթտա թուլթմաեա պալա-
տըլընտա, էհալիլ, տիրէր գումբանեա-
եա միւրաճաթ իտիպ, քէնտիլի ա-
ռամ Եէրինէ գօլմագ իսթմէլէլէն գում-
բանեանքն ճէգալըն վիրիլ օլապիլլէ-
ճէք տիր :

Հէր չէլտէն Եվլէլ, էհալիլին մէն-
ֆաաթլըն տիւլիլնէլիլմ :

Ալըլըլը մէտէնիլէթիլին վէ վաթա-
նըլըլը սէլալմէլինիլն թալապ իլլէմէքտէ
օլտուղլարը պիրինճի չէլ պու տուր :

Պիլ պու պապտէ, պիր գումուր իթ-
միշ օլմալըլըլը իթիլգաթը իլլէ իթթիլ-
խար իտէրիլ : վէ պիրինճի արգուլուզ
չու տուր քի, էհալիլին մէնֆաաթթը-
նը տիւլիլնէլէլէ պօրճու պուլունան
պիւլիւք քիւլիւք հէր պիր հէլիլթ
տախի, օլ պապտէ, քէնտի գալթիլլէ-
րինէ պօրճու գալմալըլար :

Էհալիլին մէնֆաաթթը, չըմէնտըֆէր
արապալարըն, Սամաթիա, Եէնի-
գարու, վէ Գում-գարուեա, հէր հալ-
տէ առամ թալըմալարըն թալապ ի-
տէր, վէ պունուն, անիլըլըլըլըլըլը տէ-
րէճէտէ պաթ ու պէհան իտէպիլտիլ
տէլիլ զանն իտէրիլ :